

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

Versenyképesség, rangsorolva

**Világgazdasági Fórum:
a magyar pontszám
maradt,
a helyezés romlott**

LVI. ÉVFOLYAM, 2016. 8. SZÁM

**Mivel foglalkozzon
a Versenyképességi Tanács?**

7–9. oldal

**Mennyit exportálnak a
magyar tulajdonú cégek?**

11–13. oldal

**Hogyan változtatja meg
a 4. ipari forradalom a jövőt?**

14–16. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Versenyképesség: a pontszám maradt, a helyezés romlott 3

KÖRKÉRDÉS

Mivel foglalkozzon a Versenyképességi Tanács? (Házi Zoltán, Tólos Péter, Vámos György) 7

INTERJÚ

Mennyit exportálnak a magyar tulajdonú cégek? (Horváth Miklós) 11

NAPIRENDEN

Ipar 4.0: teljes átalakulás várható . . . 14
30. jubileumát ünnepelte a Joint Venture Szövetség 16

EURÓPAI UNIÓ

Átláthatóság: valamennyi uniós intézményre kötelező lenne 18
Kohéziós politika, 2007–2013: Magyarország a legfőbb haszonélvező 19

KÖNYVJELZŐ

Természetfotósok csúcsteljesítménye egy albumban 21

**A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja**

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Miklós László,
at MGYOSZ alelnöke

„Az ipari termelékenységben már minden régióbeli ország, még Románia is megelőzött bennünket.”

A versenyképesség javítása esélyt teremt a felzárkózásra

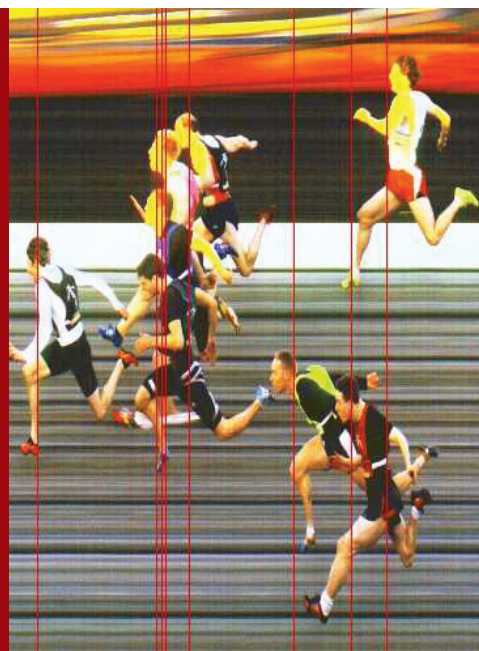
Az elmúlt években sokan – köztük nagy tekintélyű tudósok és gazdasági elemzők is – figyelmeztettek arra, hogy a makrogazdasági egyensúly helyreállítása mellett kevés figyelmet szentel a kormányzat a versenyképesség kérdésének. Pedig évek óta egyre lejjebb csúszunk a versenyképességi rangsorokban, és ez rossz jel a növekedés fenntarthatósága, s az életminőség várható alakulása tekintetében egyaránt. Ezért fontos, hogy miniszterelnök célul tűzte ki, hogy „kössünk a gazdasági élet szereplőivel a versenyképességről szóló megállapodást, és abban állapodjunk meg a szakképzés irányáról, a bérpolitikáról, az adórendszerrel”, és természetesen más fontos kérdésekről is. A kormány Nemzeti Versenyképességi Tanács létrehozásáról döntött, amely testület a tudományos élet, az üzleti szféra, a kutató világ elemzőiből állna, kiegészülve az állami szféra munkatársaival.

A döntés indokolt és több mint időszerű, mert csak a versenyképesség javításával van esély arra, hogy lemaradásunkat csökkentsük és felzárkózzunk a fejlett országokhoz. Hiába magas – bár csökkenő arányú – a csúcstechnológiai kivitel aránya a feldolgozóipari kivitelből, ha az jelentős részben külföldi vállalatoknak végzett összeszerelést jelent, nagyrészt importált részekeségekből áll. Az értékláncok jelenléte és a vállalatok innovációs kapacitása még a régióbeli országokénál is alacsonyabb. A kvv-k gyengeségét mutatja, hogy az ipari termelékenységben már minden régióbeli ország, még Románia is megelőzött bennünket, és az EU 28 tagországból a 25. helyen állunk. A leginkább szembetűnő lemaradásunk az oktatás, az innovációs képesség, az üzleti komplexitás és az intézményi háttér terén van. Így nem csoda, hogy a hazai kvv-k munkaigényes, nem túl versenyképes termékpallettával rendelkeznek. Hiába lehet könnyen és gyorsan vállalatot alapítani, ha a jogi és szabályozási környezet kiszámíthatatlansága gátolja a cégek versenyképességét, a versenyszabályozás gyengesége pedig rontja a hatékonyságot.

Az új intézményes konzultációs testület jó lehetőséget nyújt egy összehangolt cselekvési program kidolgozására. Fontos hogy ne csak, sőt ne elsősorban a rövidtávú kérdésekkel foglalkozunk, mert akkor éppen a legnagyobb hatású területekre – például az oktatásra, sőt az élethossziglan tartó tanulás feltételeinek radikális javítására, az innovációra, s értékláncok kiépítésére – nem jut elég figyelem. A hosszú távú gondolkodásra vonatkozóan jelzésértékű lesz, hogy szó kerül-e olyan gazdaságstratégiai kérdésekre is, hogy mire költse az állam a rendelkezésre álló (mindig) szűkös forrásokat.

VERSENYKÉPESSÉG: A PONTSZÁM MARADT, A HELYEZÉS ROMLOTT

Még ebben a hónapban létrehozta a Nemzeti Versenyképességi Tanácsot a nemzetgazdasági miniszter. Ez is egy válasz lehet arra, hogy a Világgazdasági Fórum versenyképességi listáján 6 hellyel hátrébb csúsztunk.

A Világgazdasági Fórum szokásos nagy versenyképességi indexe kellemetlen bizonyítványt állított ki a magyar gazdaságról: hat helyet rontva, a 28 európai uniós tagállamból 25.-ek lettünk. Csak Horvátország, Ciprus és Görögország van mögöttünk – ez derült ki a Kopint-Tárki összefoglalójából. Összességében a 138 vizsgált országból 69.-ek lettünk. Magyarország versenyképességi pontszáma 4,2 pont, ez a tavalyi évhez képest nem változott. Ám mégis visszacsúsztunk a tavalyi 63. helyről a 69-re, mivel más országok előrébb léptek. Ez a helyezés történelmi mélypont. Főleg az intézményrendszer területén van az ország legnagyobb hátránya. Több mutató is (például a kormányzati korruptió, korrupció) a világon az egyik legrosszabb.

Ahogy a korábbi években, úgy az idén is Svájc a világ legversenyképesebb állama a Világgazdasági Fórum (World Economic Forum – WEF) felmérése szerint. A kutatásban közreműködő Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet MTI-hez eljuttatott összefoglalója szerint a dobogós helyeken nem történt változás az előző évhez képest: Svájcot Szingapúr és az Amerikai Egyesült Államok követi. A rangsor első harmadát nagyrészt európai országok és más OECD-tagállamok foglalják el, de előkelő helyen szerepelnek a gyorsan növekvő felzárkózó országok is, mint Kína

(28.), India (39.) vagy Oroszország (43.). A lista utolsó három helyén Csád, Mauritánia és Jemen áll.

Az Európai Unió versenyképességi pontszáma 4,75-ről 4,79 pontra nőtt egy év alatt, ám még így is le van maradva a legnagyobb versenytársaktól, sőt, az Amerikai Egyesült Államokkal szemben például nőtt a lemaradása, már közel egy pont a különbség. Japánnal és Dél-Koreával szemben kissé javult az EU pozíciója – ismerteti a Kopint-Tárki.

Az EU-tagállamok közül a legjobb indexet Hollandia érte el, így a globális lista 4. helyére került, megelőzve Németországot. Az unión belül a legnagyobb javulást Málta (0,13 pont), Bulgária (0,12) és Szlovénia érte el, míg a legtöbb pontot Ciprus (0,19) veszítette. A 28 uniós tag közül 20 javított a versenyképességén, 2 stagnált, 6 tagállam rontott. Magyarország ez utóbbi csoportba tartozik.

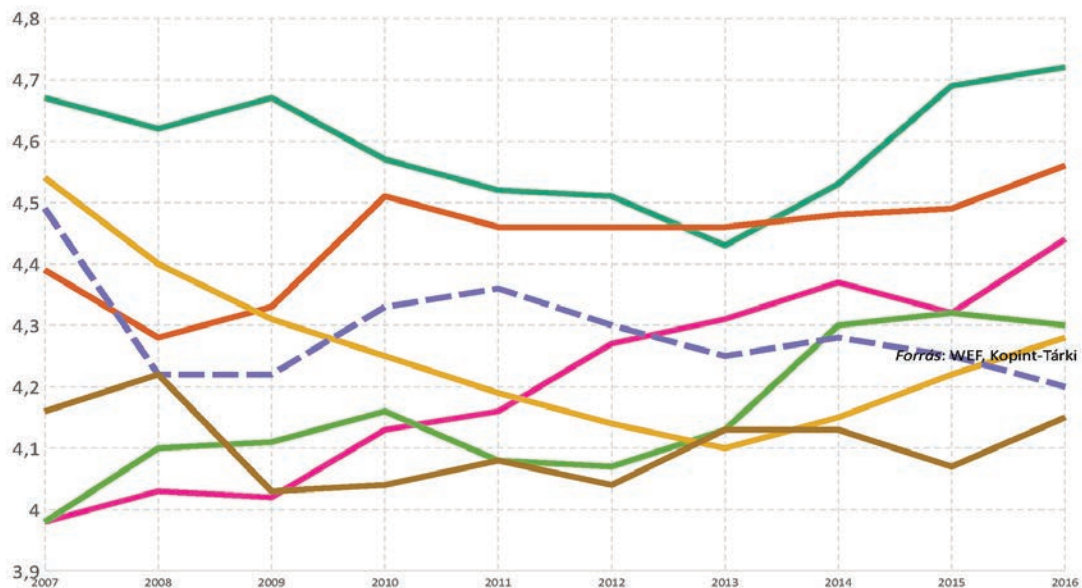
A Magyarország versenyképességét rontó tényezők közül a jelentés egyebek mellett az intézményrendszer problémáit, a korrupciót, az átláthatatlanságot, a magas adóterheket emeli ki, illetve kitér a felsőoktatás és a szakképzés színvonalára, valamint arra, hogy a vállalatoknak csak elenyésző része képes és hajlandó a tőkepiacról forrást bevonni.

A magyar versenyképességet javító elemek között makrogazdasági indikátorokat

MIT MUTAT A VILÁGGAZDASÁGI FÓRUM GLOBÁLIS VERSENYKÉPESSÉGI INDEXE?

A Világgazdasági Fórum (World Economic Forum WEF) 2003 óta minden évben közzéteszi a világ országainak versenyképességi rangsorát. Idén a szervezet összesen 138 országot vizsgált. A Globális Versenyképességi Index (Global Competitiveness Index, GCI) a legátfogóbb ilyen jellegű mutató a világon. Versenytársai vagy erősen koncentráltak (Világbank – Doing business) vagy szűk keresztmetszetűek (IMD). A WEF 138 országot fed le 2016-ban, összesen 114 mutatón keresztül, amelyek 12 csoportba sorolhatók. Az index kifejezetten az olyan versenyképességet befolyásoló tényezők számbavételére vállalkozott, amelyeket közvetlenül nem lehet mérni. Az indikátorok értékének elméleti maximuma 7 pont, minimuma 1 pont.

Versenyképességi pontszámok alakulása a régióban

Csehország	4,67	4,62	4,67	4,57	4,52	4,51	4,43	4,53	4,69	4,72
Lengyelország	4,39	4,28	4,33	4,51	4,46	4,46	4,46	4,48	4,49	4,56
Bulgária	3,98	4,03	4,02	4,13	4,16	4,27	4,31	4,37	4,32	4,44
Románia	3,98	4,1	4,11	4,16	4,08	4,07	4,13	4,3	4,32	4,3
Szlovákia	4,54	4,4	4,31	4,25	4,19	4,14	4,1	4,15	4,22	4,28
Magyarország	4,49	4,22	4,22	4,33	4,36	4,3	4,25	4,28	4,25	4,2
Horvátország	4,16	4,22	4,03	4,04	4,08	4,04	4,13	4,13	4,07	4,15

Forrás: WEF, Kopint-Tárki

VERSENYKÉPESSÉG

Fundamentumok

1. Intézményi háttér
2. Infrastruktúra
3. Makroökonómiai háttér
4. Egészségügy és alapoktatás

Hatékonyság

5. Felsőoktatás és szakképzés
6. Árupiaci hatékonyság
7. Munkaerőpiaci hatékonyság
8. Pénz- és tőkepiac
9. Technológia
10. Piacméret

Innovációs komplexitás

11. Üzleti, gazdasági komplexitás
12. Innováció

A pillérek súlyozása országonként eltérő, azért hogy kiigazítsa a fejlettségbeli különbségeket. A fejletlenebb országok az első pillérekre nagyobb súlyt kapnak.

Forrás: WEF, Kopint-Tárki

A közép-kelet európai EU tagállamok versenyképességi pontszámai a 12 versenyképességi pillérben

Versenyképességi pillérek	Bulgária		Csehország		Horvátország		Lengyelország		Magyarország		Románia		Szlovákia		Szlovénia	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Intézményi háttér	3,4	3,5	4,1	4,2	3,6	3,6	4,1	4,0	3,5	3,3	3,7	3,6	3,4	4,2	3,9	4,1
Infrastruktúra	4,1	4,0	4,7	4,7	4,6	4,6	4,3	4,3	4,5	4,2	3,6	3,6	4,3	4,7	4,8	4,8
Makro. Környezet	4,9	5,2	6,0	5,9	4,2	4,4	5,1	5,1	4,9	5,1	5,4	5,5	5,2	5,9	4,4	4,9
Eü. és alapoktatás	6,0	5,9	6,3	6,4	5,8	5,8	6,1	6,2	5,7	5,6	5,5	5,5	6,0	6,4	6,4	6,5
Felsőoktatás és szakkép.	4,5	4,6	5,1	5,2	4,6	4,7	5,1	5,0	4,6	4,4	4,5	4,5	4,6	4,5	5,4	5,4
Árpiac	4,4	4,4	4,6	4,7	4,0	4,1	4,5	4,6	4,3	4,4	4,3	4,2	4,4	4,5	4,5	4,6
Munkaerőpiac	4,2	4,4	4,4	4,5	3,8	3,9	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,0	3,9	4,0	4,0	4,1
Pénzügyi fejlettség	4,0	4,1	4,6	4,7	3,6	3,6	4,3	4,2	3,9	4,0	4,0	3,7	4,4	4,6	2,8	3,2
Technológiai fejlettség	4,9	5,1	5,4	5,5	4,6	4,7	4,8	4,8	4,6	4,5	4,6	4,7	4,6	4,8	5,1	5,2
Piacméret	3,9	3,9	4,5	4,4	3,6	3,5	5,2	5,1	4,3	4,3	4,6	4,5	4,0	4,0	3,4	3,3
Üzleti komplexitás	3,6	3,8	4,5	4,5	3,7	3,8	4,1	4,1	3,7	3,5	3,7	3,6	4,1	4,1	4,2	4,2
Innováció	3,1	3,4	3,8	3,8	3,1	3,1	3,3	3,4	3,4	3,2	3,2	3,1	3,3	3,3	3,8	3,9

A magasabb érték a kedvezőbb. A piros szín az adott pillér legrosszabb, a zöld a legjobb értéket jelöli.

Forrás: WEF, Kopint-Tárki.

Forrás: WEF, Kopint-Tárki

sorolnak fel, így például azt, hogy a lakosság GDP-arányos megtakarításai magasak, jók az államháztartási mutatószámok, alacsony az infláció. A GDP-arányos 75 százalék körüli államadósság globális összehasonlításban nem túl jó, ám számos fejlett országban ennél jóval magasabb szint mellett működik a gazdaság, így összességében az államadósság csökkentése pozitívan hat Magyarország versenyképességére – áll az összefoglalóban. A jelentés megállapítja: a munkaalapú versenyképesség tudásalapúvá változik, ráadásul egyre dinamikusabban. A magyar versenyképesség javítása két síkon képzelhető el:

Rövidtávon: a fundamentumok, különösen az intézményrendszer javítása.

Hosszú távon: a hatékonysági tényezők, különösen a felsőoktatás & szakképzés javítása.

GM: A MAGYAR GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK FOKMÉRŐJE NEM EGY KUTATÓINTÉZETI RANGSOR

A magyar gazdaság versenyképességének nem az az elsődleges fokmérője, hogy Magyarország hányadik helyen szerepel egy kutatóintézet rangsorában, hanem az, hogy a magyar gazdaság milyen ütemben

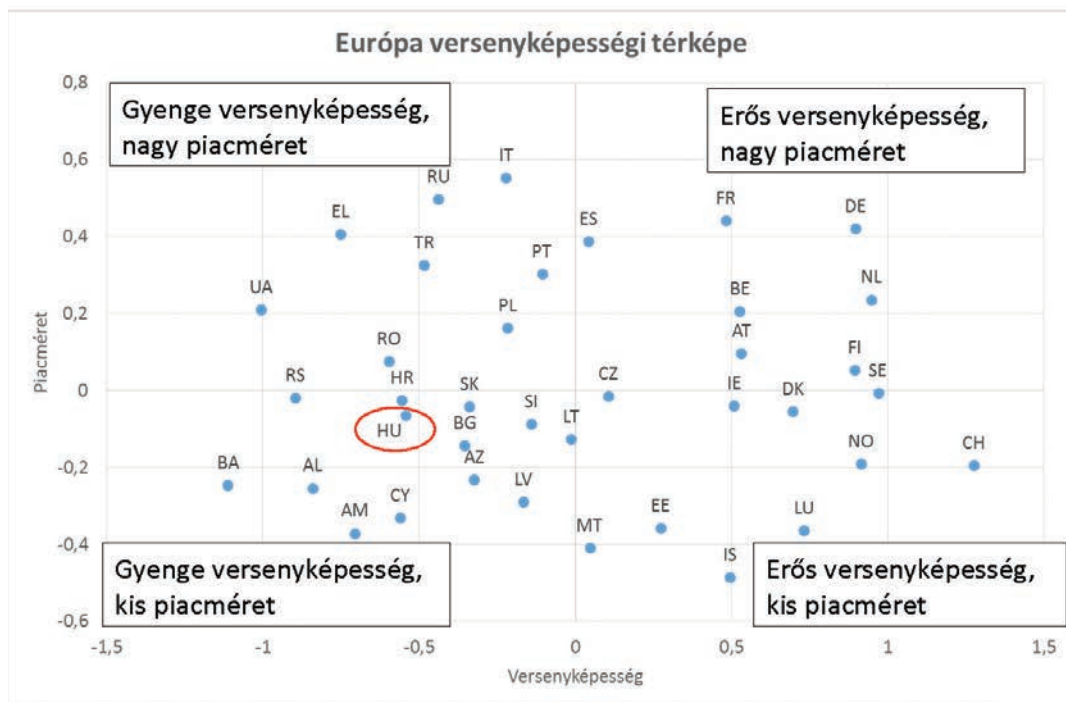
bővül, növekszik-e a foglalkoztatottság, egyensúlyban van-e az államháztartás, csökken-e az államadósság – reagált a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) a Világ gazdasági Fórum (World Economic Forum – WEF) felmérésére. A nemzetgazdasági tárca kiemelte: a WEF rangsorában annak ellenére romlást mutat a magyar gazdaság versenyképessége, hogy a magyar gazdaság teljesítményére vonatkozó statisztikai adatok folyamatosan javulnak, a növekedés dinamikus, 2010 óta több mint 600 ezerrel nőtt a foglalkoztatottak száma, miközben egyensúlyba került a költségvetés és folyamatosan csökken az államadósság. Ezek az adatok, amelyeket az Európai Unió, a piaci szereplők, és most már a hitelminősítők is elismertek, jobban tükrözik a magyar gazdaság versenyképességét, mint a WEF rangsora – hangsúlyozta az NGM.

A tárca közölte: a WEF rangsora nagyrészt szubjektív gazdaságstatisztikai adatokon, a megkérdezett vállalatvezetők véleményén alapuló indikátorokon alapul. Az NGM tudomása szerint csak néhány tucat vállalatvezető vett részt a WEF felmérésében, vagyis a rangsor nagyobb részben a megkérdezett néhány tucat vállalatvezető szubjektív véleményét tükrözi.

A minisztérium kiemelte: a konkrét statisztikai adatokon alapuló indikátorok javulást mutatnak a felmérés szerint is, a

LÉTREJÖN A NEMZETI VERSENYKÉPESSÉGI TANÁCS

A nemzetgazdasági miniszternek 2016. október 31-ig kell létrehoznia a Nemzeti Versenyképességi Tanácsot – a kormány erről szóló határozata megjelent a Magyar Közlönyben. A határozat szerint a Versenyképességi Tanács az érintett miniszterek, gazdasági szervezetek, oktatási és tudományos intézmények szakmailag elismert képviselőinek felkérésével jön létre. A testület véleményezi a magyar gazdaság versenyképessége szempontjából releváns kezdeményezéseket, és egyúttal javaslatokat fogalmaz meg a gazdasági versenyképességet javító kormányzati beavatkozásokra – áll a Magyar Közlönyben.

Módszer:
PROXSCAL
Két dimenzió kibontva

ORBÁN VIKTOR: MEGÁLLAPODÁST KELL KÖTNI A VERSENYKÉPESSÉGRŐL

Munkaalapú gazdasági rendszert szeretne kialakítani a kormány – jelentette ki a miniszterelnök. Orbán Viktor a Kossuth Rádióban azt mondta: ennek alapja a teljes foglalkoztatás. Hozzá-tette: mivel Magyarországon nem állami, hanem magán-gazdaság van, ezért egyez-ségre kell törekedni annak szereplőivel. A versenyké-pességi megállapodások része a többi között a szak-képzés átalakítása és a bérek emelése.

megkérdésen alapuló indikátorok esetében viszont sokszor egyértelműen érződik a szubjektivitás, ami az egész felmérést és a rangsort is torzítja.

Nyilvánvaló szubjektivitásról tanúskodik, és ezért nehezen is vehető komolyan például a felmérésnek az az eredménye, amely szerint az állami intézmények Albániában, Jamaikán vagy Ghánában jobban működnek, mint Magyarországon – áll az NGM közleményben.

VARGA MIHÁLY VERSENYKÉPESSÉGI TANÁCS LÉTREHOZÁSÁT JAVASOLJA

A Világ gazdasági Tanács versenyképességi indexére reagálva a nemzetgazdasági miniszter javasolta a versenyképességi tanács létrehozását, amiről azóta kormánydöntés is született, s e hónap végéig létre is jön. Varga Mihály kifejtette, hogy a testület a következő évek tudatosabb, átgondoltabb versenyképesség-javításának a megvalósulását teszi lehetővé. A testület a tudományos élet, az üzleti szféra, a kutató világ elemzőiből állna, kiegészülve az állami szféra munkatársaival.

A Központi Statisztikai Hivatal legfrissebb adataiból a miniszter kiemelte: a korrigált adatok szerint a GDP 2015-ben a korábban jelzett 2,9 százaléknál gyorsabban, 3,1 százalékkal nőtt, 2014-ben pedig 4 száza-

lékos volt 3,7 százalék helyett. Az állam-adósság 2015-ben 74,7 százalékra csökkent, a hiány pedig 2 százalék helyett 1,6 százalék lett, mindez azt mutatja, hogy Magyarország egyre közelebb kerül az ideális egyensúlyi állapothoz, amelyben az államháztartás hiány nélkül működik és minimálisan sem növeli az államadósságot - mondta. A gazdaság jó pályán halad, ezt a fiskális egyensúlyt meg kell őrizni, amihez a konzervatív pénzügypolitika folytatása szükséges - tette hozzá.

A versenyképességi rangsorokról azt mondta: a napokban megjelent két elemzésből a svájci IMD versenyképességi rangsorában Magyarország két helyet lépett előre, a Világ gazdasági Fórumban viszont 6 helyet rontott. Mindez azonban önmagában még semmit nem jelent, az ország relatív pozíciójával a magyar kormány sem elégedett - fejtette ki. A hitelintézetek után most a kutatóintézeteken a sor, hogy az elmúlt években elért eredményeket reálisan tudják felmérni. Meg kell nézni a mintanagyságot, a vizsgált elemek számát - mondta, és példaként említette, hogy az IMD 340 gazdasági elemet vizsgál a versenyképesség megállapításához. Minden egyes felmérés szerint Magyarország jelentősen javított makrogazdasági pozícióján, az adósság kezelésében, a hiánycsökkentésben, vagy a növekedés tartósságában - sorolta.

Mivel foglalkozzon a **Versenyképességi Tanács**?

Az ország versenyképessége, gazdaságának nemzetközi megítélése befolyásolja a vállalatok mozgásterét is. Ugyanakkor az ország versenyképessége a vállalatok versenyképességén is múlik. A két szféra együttműködése, közös gondolkodása nélkülözhetetlen a sikerhez. Erre is alkalmas lehet az e hónapban megalakuló Nemzeti Versenyképességi Tanács. Az MGYOSZ egyik alelnökét, s két tagszervezetének vezetőjét arról kérdeztük, mit javasolnak, mivel kezdje a munkát a Nemzeti Versenyképességi Tanács, azaz melyek a magyar versenyképességet leginkább akadályozó tényezők?

HÁZI ZOLTÁN **A BÜROKRÁCIA CSÖKKENTÉSE** **LEGYEN AZ ELSŐ LÉPÉS**

Alapkérdés, hogy van-e elegendő megfelelő képzettségű munkaerő egy gazdaságban. Most nincs. Ezzel valamit kezdeni kell, az biztos. Az is biztos, hogy a jövőt meghatározza az automatizálás, a technikai fejlődések gyors üteme. A versenyképességet alapvetően befolyásolja, miként tudnak a vállalatok bekapcsolódni ebbe a folyamatba. Ez még a nagyvállalatok számára is komoly erőfeszítést jelent, anyagilag és szellemileg egyaránt, ám a kis- és középvállalkozások anyagi lehetőségeit meghaladhatják a várható költségek. S ha ebben a folyamatban lemarad egy vállalat, az a versenyképességét is meghatározza, azaz a túlélési esélyeit csökkenti a lemaradás. Ebben lenne feladata az államnak.

De e két területen kívül is bőven akad tenivaló a versenyképesség javításáért. Mielőtt az összes területet feltérképeznék a Tanács, kezdje a munkát a gazdaság szabályozóinak áttekintésével. Meggyőződésem, túlszabályozott a gazdaság, ami sokszor gúzsba köti az aktív vállalatokat is, beszűkíti az ésszerű mozgási teret. Tudom, hogy az Európai Unió előírások, meg a globális problémák miatt vannak és kellenek új szabályozók is, de a jelenlegi túl nagy bürokráciának mégis ezek jelentik a kisebb részét. Bár sokat beszélünk a bürokrácia csökkentéséről, de most már tenni is kellene ezért. Sokszor nem is kell új megoldást kitalálni, egyszerűen el kellene törölni néhány korlátozó tényezőt. Tudom,

Házi Zoltán,
a Nagybani Piac
vezérigazgatója,
az MGYOSZ alelnöke

„Meggyőződésem, túlszabályozott a gazdaság, ami sokszor gúzsba köti az aktív vállalatokat is, beszűkíti az ésszerű mozgási teret.”

Tálos Péter,
a PCE Paragon Solutions Kft.
ügyvezetője, a JVSZ elnöke:

„A Nemzeti Versenyképességi Tanács legfontosabb feladatának azt tartom, hogy tárja fel, mi akadályozza az innováció kultúrájának kialakulását.”

hogy ezért a szakszervezetek a „fejemet vennék”, de én a foglalkoztatás szabályait rugalmasabbá tenném, mert ez felelne meg a versenyképesség igényeinek.

TÁLOS PÉTER **INNOVÁCIÓS FORDULAT SZÜKSÉGES**

A magyar gazdaság ma hatékonyság-vezérelt gazdaság. Ahhoz, hogy tovább tudjon lépni, innovációvezérelt gazdasággá kell válnia. Az innovációvezérelt gazdaság sajátja az erős innovációs kultúra megléte, ami ma hazánkban hiányzik. Más szóval egy innovációs fordulatot tartok szükségesnek ahhoz, hogy a magyar gazdaságnak esélye legyen a versenyképesség érdemi javítására.

A munkaerő hatékony foglalkoztatása kétségtelenül nagyon fontos, különös tekintettel a munkaerőpiac helyzetére, ugyanakkor ez sem képzelhető el folyamatos innováció nélkül. Az, hogy folyamatos fejlesztés, megújulás, kreativitás nélkül nincs esély a tartós versenyben maradásra, a sikeres piaci jelenlétre, nincs benne a magyar vállalkozók vérében, gondolkodásában. Ezért a Nemzeti Versenyképességi Tanács legfontosabb feladatának azt tartom, hogy tárja fel, mi akadályozza az innováció kultúrájának kialakulását, mivel lehetne ezt erősíteni, hogyan lehet előidézni azt az innovációs fordulatot, ami a magyar gazdaságot egy javuló versenyképességi pályára állítaná.

Létkérdés, hogy az innováció ne szükséges rossz, „extra költség” legyen, hanem a gondolkodás, a vállalkozói lét természetes velejárója.

VÁMOS GYÖRGY VERSENYKÉPESSÉG A KIRAKATBAN: VAN HONNAN FELKAPASZKODNI

Két kereskedő beszélget.

– Láttad, a Gézától milyen gyorsan jönnek ki a vásárlók? Hogy csinálja?

– Nincs pénze villanyra, de azért megpróbál ezt-azt, azért olyan nagy a sürgés-forogás.

A kormány versenyképességi tanácsot hív életre, bizonyára nem véletlenül. Bármennyire is biztatóak önmagukban a gazdaság elmúlt évekbeli és a várható növekedés adatai, a versenyképesség mércéjén igencsak alacsonyan mozog a magyar teljesítmény. Ennek oka is van, aminek lényege abban foglalható össze, hogy a magyar gazdaságot döntő részben az uniós támogatás és néhány kiemelt súlyú külföldi befektetés hajtja, a vállalkozások nagy tömegének teljesítményjavulása viszont ehhez keveset tesz hozzá.

GÖDÖRBEN A MAGYAR VERSENYKÉPESSÉG Ezt jól mutatja a World Economic Forum közelmúltban (2016 szeptemberében) megjelent versenyképességi rangsora, ahol Magyarország igencsak szerény helyet foglalt el: a világ 69. legversenyképesebb gazdasága, az EU 28 tagállama közül pedig a 25. A visegrádi négyek mind megelőzik Magyarországot: Csehország 31., Lengyelország 36., Szlovákia pedig 65., de előttünk jár Bulgária (50.) és Románia (62.) is. A nyolc kelet-európai ország körében a gazdaság teljesítményéhez közvetlenül kötődő kérdéskörök közül Magyarország a felsőoktatásban és a szakképzésben, valamint a technológiai háttérben a legrosszabb, de utolsók vagyunk a térségben az üzleti, gazdasági komplexitásban is. A ranglista 12 versenyképességi pillérjéből (melyek egy-egy összetett kört jelentenek, benne egyebek mellett az infrastruktúrával, a makrokörnyezettel), egyben sem vagyunk a legjobbak.

A legkétségbeejtőbb az EF rangsorában, hogy 2011 óta Magyarország egyre lejjebb csúszik, öt évvel ezelőtt még benne volt az első ötvenben. A 2016. évi listát egyébként Svájc, Szingapur és az USA vezeti.

A versenyképesség leglátványosabb mutatója, a termelékenység, az egy ledolgozott munkaóra jutó GDP, ahol az élenjárók felét sem éri el Magyarország. Az OECD termelékenységi rangsorában az

Vámos György,
az Országos Kereskedelmi
Szövetség főtájkára

„A kereskedelmi ágazatban a versenyképesség oldaláról kulcskérdés a kisvállalkozások felzárkóztatása, amihez sok-sok fejlesztési támogatás szükséges.”

USA termelékenységéhez képest Magyarország teljesítménye 44%, az euróövezet 82%, az OECD-átlag pedig 73%.

DE VAN ITT MÁS IS Egy-egy ország gazdaságának a valós teljesítményéről, a versenyképességéről, hatékonyságáról az egy főre jutó GDP is sokat elárul. Itt is nagyok a különbségek, az éllavasok pedig uniós viszonylatban is a jobbak közül kerülnek ki, hiszen itt is az a döntő, mennyire termelékeny egy-egy nemzetgazdaság. Nos, ebben a rangsorban is Magyarország hátul kullog, pontosabban szólva hátulról az ötödik:

1.	Luxemburg	98 987
2.	Írország	55 583
3.	Hollandia	49 166
24.	Magyarország	26 222
26.	Horvátország	21 581
27.	Románia	20 787
28.	Bulgária	19 097
	EU-28 összesen	37 852

*World Economic Outlook, 2015.,
érték: USD, vásárlóerő-paritás alapján*

A visegrádi négyek közül az utolsó Magyarország. Igaz, Lengyelországgal szemben csekély a különbség, mindössze 233 dollár: 26.455 USD a lengyelek teljesítménye, de a csehek ötezer, a szlovákok pedig 3 ezer dollárral jobbak ennél. Tehát nagyon is megalapozott a kormány-
nak az a szándéka, hogy javítani kell Magyarország versenyképességén, a társadalmi és a szakmai szervezetek bevonása a feladatok meghatározásába pedig a tisztálátás jegye.

VERSENYKÉPESSÉG A BOLTBAN: A KASSZA SZÉPEN CSILINGEL A kereskedelem portája előtt is akad sepregetni való. A bolti, áruházi költségek 2014–16. évi mérlege a növekedés mutatóit önmagában tekintve kiváló, hiszen az elmúlt két esztendőben egyaránt 5-5% felett bővült a családok vásárlása és 2016-ban is hasonló ütem várható. Az okokat nézve azonban hozzátartozik a képhez, hogy az elmúlt két évben a reáljövödelmek emelkedésén túl nagyot lökött a költségek mérlegén az online pénztárgép rendszer (a KSH csak a tiszta kiskereskedelmi forgalmat méri), 2016-ban pedig a munkaerőhiány miatt 7% körül jár a reálkereset emelkedés, ami azért több mint a 3% alatti első fél évi GDP-növekedés.

A kereskedelem teljesítményét egyesek hajlamosak egy legyintéssel elintézni. A tények azonban makacs dolgok és azt mutatják, hogy a GDP teljesítményéhez a kereskedelem (a bolti, áruházi kiskereskedelem, a gépjármű kereskedelem és a nagykereskedelem együttvéve) közel háromszáz milliárd forinttal járul hozzá, 10%-át adja az ágazat.

A családok költségeiben sem tartozik Magyarország az éllovasok közé. Az egy főre jutó költségekben a kelet-európai országok mellett néhány kisebb népességszámú országot kiválasztva tetemes különbség rajzolódik ki (amiben minden fogyasztási célú kiadás benne van az uniós összegzés alapján). A keleti térség legvonzóbb pénztárcájú háztartásai alapos elmaradásban vannak:

EGY FŐRE JUTÓ KÖLTSÉGEZÉS/EURÓ

Dánia	22 547
Ausztria	20 961
Belgium	18 725
Görögország	11 399
Portugália	11 391
Szlovénia	9 694
Szlovákia	8 061
Lengyelország	6 601
Horvátország	6 162
Magyarország	5 463
Románia	4 958
Bulgária	3 736

Eurostat, 2015

A magyar kereskedelemben is jókorák a versenyképesség különbözőségei, amit pontosan mutat az egy alkalmazottra jutó értékesítés. Természetesen az ágazaton belüli szakmai sajátosságok is sokat nyomnak a latba, éppen ezért a kiskereskedelem legnagyobb szeletét, az élelmiszer boltokat célszerű görcső alá venni. Nos, az egy alkalmazottra jutó forgalom alapján összeállított rangsor az élelmiszerkereskedelemben a következő:

Áruház Árbevétel Létszám Egy főre jutó árbevétel

Lidl	282,7	3 543	79,8
Penny	178,2	3 027	58,9
Aldi	108,8	1 854	58,7
Auchan	282,0	6 294	44,8
Spar	413,9	12 165	34,0
Tesco	614,1	18 082	34,0
G'Roby Buda	1,3	49	26,6

Krupp és Társa (CBA)	18,9	832	22,7
Kis-Alföld Fűszért (Reál)	5,6	294	19,0
Coop-Szolnok	23,6	1395	16,9
Palóc Kft.	18,5	1160	15,9

Elektronikus Beszámoló Portál, 2015. üzleti év,
árbevétel: milliárd forint, **nettó, létszám:** átlagos állományi létszám, **egy főre jutó árbevétel:** millió forint, **kölcsönzött munkaerő nincs benne,**
Spar franchise nincs benne

„Brutálisak a magyar kereskedelemben a versenyképességi különbségek, a meghatározó pedig az üzemnagyság mellett a technológiai háttér. A kisboltosok alapos lemaradásban vannak, ami nagy hibája a rendszerváltás utáni gazdaságpolitikáknak.”

Ez jól kifejezi azt, hogy brutálisak a magyar kereskedelemben a versenyképességi különbségek, a meghatározó pedig az üzemnagyság mellett a technológiai háttér. A kisboltosok alapos lemaradásban vannak, ami nagy hibája a rendszerváltás utáni gazdaságpolitikáknak, azzal együtt, hogy a magyar kiskereskedelem az egyik legelaproszítottabb Európában. A kereskedelmi ágazatban a versenyképesség oldaláról kulcskérdés a kisvállalkozások felzárkóztatása, amihez sok-sok fejlesztési támogatás szükséges.

Nem kerülhető meg a versenyképesség vizsgálatában a munkaerőhiány kérdése, ami alaposan felhúzta a béreket a kiskereskedelemben is. 2016. nyaráig az előző év azonos időszakához képest 10%-kal nőttek a havi bruttó átlagkeresetek. Kérdés, hogy mennyit bír el az ágazat a versenyképesség rontása nélkül, ugyanis a teljesítményjavulást jelentősen, huzamosabb időn át meghaladó béremelésnek már kárát is láthatja. A nagy ágazaton belüli különbségek pedig azt mutatják, hogy van, akinek sokkal többet kellene emelni, ugyanakkor van, akinek pedig kevesebbet a munkaerőhiány enyhítése érdekében. Kérdés, hol a határ, mivel a termelékenység javulásánál nagyobb béremelés rontja a versenyképességet, de az is, ha nincs elég munkaerő. A versenyképesség javításához fejlesztések és beruházások szükségesek, de jelenleg a munkaerőhiány diktálta béremelési kényszer sok erőforrást leköt.

Két kereskedő beszélget.

– Mit csináltál, az utcán lóg a sor a boltod előtt? Ilyen jól megy?

– Hát semmi különösöt, csak kevesebb bevásárlókosarat raktam ki, és tudod, ha a vásárló sort lát, beáll a végére, hiszen ha a másíknak érdemes, akkor neki miért ne lenne az...

BOOM

MAGAZIN ÜZLETI INSPIRÁCIÓ
MENEDZSEREKNEK
www.boomonline.hu

A MEGSZEMÉLYESÍTETT ÜZLET

Inspiráló üzleti történetek, inspiráló vállalkozók és menedzserek, inspiráló sikerek és kudarcok

Ajánljuk: magyar és multi cégek első, második és sokadik számú vezetőinek, kis- és nagyvállalkozások tulajdonosainak, főnökeinek és mindazoknak, akik tanulni, okulni szeretnének, mert vannak üzleti terveik, álmaik.

VÁRJUK AZ ÖNÖK TÖRTÉNETEIT, JAVASLATAIT, S HIRDETÉSEIT!

ELŐFIZETTE MÁR? ELŐFIZETI MOST?

Írjon nekünk, intézkedünk.
Telefonáljon, megszervezzük.

szerkesztoseg@boomonline.hu

megrendeles@boomonline.hu

kocsi.ilona@boomonline.hu

+30/510-0897

+30/964-9534

Előfizetés

egy évre: 9800 Ft,

fél évre: 4900 Ft

MENNYIT EXPORTÁLNAK A MAGYAR TULAJDONÚ CÉGEK?

Túl van az újjáalakuló ülésen az MGYOSZ külgazdasági bizottsága is. S rögtön kemény fába vágták a fejszét: a statisztikai nyilván- tartást szeretnék megreformálni. Horváth Miklóst, a bizottság elnökét kérdeztük a részletekről.

Magyar Gyáripár: Miért zavarja önöket a statisztika?

Horváth Miklós: Nem zavar, de azt szeretnénk, ha ténylegesen segítene a tisztánlátásban. Ahhoz, hogy a döntéshozók jól tudják szabályozni egy-egy terület működését, pontos adatokkal kell rendelkezniük. A külgazdaság területéről vannak adatok, ezt elismerjük, ám úgy véljük, más összetételben, más megosztásban még hasznosabbak lennének. Tehát a jelenlegi gyakorlat maradhat, ha ez fontos, de jó lenne az adatok mögé látni, s a részleteket is pontosan látni.

MGy: Milyen részleteket szeretnének látni?

HM: Az exportban meghatározó a nemzetközi vállalatok szerepe, ez így ismert. De mennyire az? Pontosabban az érdekel bennünket, hogy a magyar vállalatok mögött milyen export, milyen külgazdasági teljesítmény áll. Lehet, hogy ez nagyon kicsi, talán még szégyellnénk is, hogy a magyar tulajdonú cégek csak ennyire képesek, ám a problémával való szembenézés mégiscsak jobb, mint az önámítás. El tudom képzelni, hogy talán létezik is ilyen megosztás, ám akkor pedig a hozzáférést kell lehetővé tenni. Nekünk, a külgazdasági bizottság tagjainak – s nekem, mint a Magyar Külgazdasági Szövetség

elnökének is – hasznos lenne az így részletezett statisztika, mert valószínűleg használhatóbb javaslatot tudnánk tenni arra, miként kellene növelni a magyar „Mittelstand”, azaz középvállalatok külgazdasági teljesítményét, amellyel az erősödésüket is segítenénk.

MGy: Ezek szerint arra számítanak, hogy nem túl erős a magyar kkv-k külpiaci teljesítménye?

HM: Igen. Ha relációnként is végignéznénk a magyar cégek teljesítményét, talán az derülne ki, hogy bizonyos országokba, kisebb relációkban a magyar kkv-k teljesítménye jobb, mint a multik exportja innen, de az általános kép biztosan nem túl előnyös a magyar cégeknek.

MGy: Talán azért, mert a magyar cégek a magyar piacon is megtalálják számításukat...

HM: Hogy megtalálják-e, az nem kérdés, de a versenyképesség az a külpiaci jelenlétnél kezdődik. Tehát a növekedni akaró vállalatoknak perspektívát főleg a külpiaci megjelenés jelenthet. Alapvetően az áru mennyisége és a piac megdolgozhatósága határozza meg a növekedés lehetőségét. A magyar vállalatok nem hisznek a piac megdolgozhatóságában és ezért otthon maradnak.

EXPORTFEJLESZTÉSI VILÁGFÓRUM

Magyarország nyerte el a 2017-es Exportfejlesztési Világforum rendezési jogát, így jövőre Budapest ad otthont a rendezvénynek – jelentette be nemrégiben Szijjártó Péter. A külgazdasági és külügyminiszter hangsúlyozta: minden olyan esemény, amely a külgazdaság terén növeli Magyarország láthatóságát, hozzájárul az ország gazdasági növekedéséhez.

„Úgy tűnik, a magyar gazdaság beszorult a multiknak abba a „dobozába”, ahová az olcsó munkaerőre alapozott betanított munkák vannak besorolva. Nehéz lesz ebből a körből kitörni, mert ha elkezd drágulni a munkaerő, akkor a multik továbbállnak”

MGy: *Mi lesz a következő lépésük?*

HM: A bizottság meghatározta a feladatot: a statisztikát másfajta bontásban is szeretnék látni. Most megpróbálunk tárgyalni erről a KSH-val. Tudjuk, hogy nekik feladatuk az Európai Unió kiszolgálása adatokkal, és a kormányzati szerveket is el kell látniuk statisztikával, de talán a szakmai képviselők igényei is teljesíthetők.

MGy: *Lehet, hogy csak meg kell rendelniük, és fizetni érte...*

HM: Nem hiszem, hogy ez így van. Miért kellene azért fizetni, hogy egy állami szervezet a tisztánlátáshoz szükséges adatokat szakmai szervezetek rendelkezésére is bocsássa? Ha vannak ilyen csoportosított adatok, biztosan megkaphatjuk. Ha nincsenek, akkor el kell érniük, hogy készüljenek statisztikák nagy részletességgel a magyar tulajdonú cégek külgazdasági teljesítményének minden aspektusáról.

MGy: *Ön a Magyar Külgazdasági Szövetségnek is elnöke. Nagy vehemenciával szólal fel különböző konferenciákon, s beszél arról, hogy a magyar gazdasági növekedési tartalékai a kkv-k exportteljesítményének növelésében rejlenek...*

HM: Nemrégiben voltam a müncheni Oktoberfesten, amihez kapcsolódva a Bajor GYOSZ egy kis konferenciát szervezett a külgazdasági kilátásokról. Beate Merk, a bajor miniszterelnöki hivatal európai ügyekért és regionális kapcsolatokért felelős minisztere tartott előadást, majd egy 2-3 órás panelbeszélgetés következett, francia, katalán, svájci, dél-tiroli és magyar résztvevővel. Bár „kóstolgattak” egy kicsit a népszavazás kapcsán, de azért valószínűleg helyt álltam, mert utána a svájci és a katalán résztvevővel megállapodtam, hogy igény esetén magyar vállalkozókból üzleti delegáció menne ki, s ők megfelelő partnereket keresnének, hogy hasznos lehessen ez a találkozó. Az igényeket ezután mérjük fel.

MGy: *Pár éve egy szakértői lista összeállításáról is beszélt. Ezen azokat a szakembereket tüntetnék fel, akik nagy tapasztalattal rendelkeznek egyes piacokon, így tudnak segíteni a kezdő*

lépések megtételében a most indulóknak. Elkészült ez a lista?

HM: Nem. A Magyar Nemzeti Kereskedőházzal együttműködve készítettük volna el e listát. Ám amikor ott vezetéváltás volt, ez lekerült a napirendről. Az új elnök úgy vélte, van nekik elegendő szakemberük a külpiacra lépők segítségéhez, nem kellene külső szakértők. Viszont az Eximbankkal sikerült megállapodni egy nyolc várost érintő roadshowban, amellyel az exportra való felkészülést erősítjük.

MGy: *A magyar gazdaság 6. helyet viszszaosztott a World Economic Forum (WEF) versenyképességi listáján. Mit szól ehhez?*

HM: Tudom, hogy minden vizsgálati módszer és rangsor kritizálható, de a tendencia a lényeg. A baj az, hogy ez sem jó. A versenyképesség növekedéséhez a magasabb hozzáadott értékű termelést kellene növelni, amiről már régóta beszél is a minden kormányzat. Egyelőre azonban úgy tűnik, a magyar gazdaság beszorult a multiknak abba a „dobozába”, ahová az olcsó munkaerőre alapozott betanított munkák vannak besorolva. Nehéz lesz ebből a körből kitörni, mert ha elkezd drágulni a munkaerő, akkor a multik továbbállnak. De nincs más út: a szaktudást igénylő munkák arányát kell növelni, s ehhez persze, más bérszínvonal is társul. Szisztematikus, évekig tartó célirányos munkával azonban biztosan lehet eredményt elérni.

MGy: *Ön hogyan kezdené ezt az átalakítást?*

HM: Bonyolult folyamatról van szó, de érdemes a fejlett országok tapasztalatára alapozni. Ott az természetes folyamat, hogy egy képzett fiatal először multi cégnél kezd dolgozni, ott válik vezetővé is, azaz elsajátítja a multik tudását, aztán egy idő után önállósodik, azaz saját vállalkozást indít. Ezt teheti úgy is, hogy a multi bizonyos tevékenységet kiszervez, s ezt vállalja el, de alapozhatja egész másra is a tevékenységet. Egy a lényeg: megszerezte azt a tudást, ami a sikeres működéshez kell. Az eredmény minden esetben egy beszállítói üzleti modell. Nekünk is követhető lehet ez az irány. Ehhez azonban erősíteni kellene a vállalkozó szellemet, s persze, az induló tőke hiányának pótlására

is kellenének stratégiák. Tragikus, hogy mennyire alacsony nálunk a vállalkozói kultúra! S bizonyára az sem tesz jót, hogy képzett fiatalok, s kevésbé fiatalok is százezer számra mentek el külföldre, akik pedig maradtak, azok a kockázat helyett az alkalmazotti lét biztonságát választják. Vagy ha már vállalkoznak, akkor a belső piacot célozzák meg, nem divat ma már az export, a külpiazi megjelenés.

MGy: Divat kérdése lenne, hogy valaki exportál vagy sem?

HM: Nem a szó konkrét értelmében. De ha nagy számban lennének példák arra, hogy ki milyen sikeres külföldön, akkor az hatna. „Ha neki sikerült, nekem is fog” személet hat. Erre kellene a kormánynak ráerősítenie, mondjuk egy, „hódító magyarokról” szóló marketingkampánnyal, amelynek középpontjában a külföldön is sikeres vállalkozók állhatnának. A jó példa ragadós, s ha tömegével van ilyen, amikor működésbe léphet a „csordaszellem”, ez most abszolút jó értelemben használva. Segíthetne egy kormányprogram is. Tudom, hogy van már Jedlik Ányos program, mely az elektromos autózást célozza, s van nemzeti buszgyártási stratégiai program is, de itt is az látható, hogy kezd szétfolyni az egész.

MGy: Tud példát mondani igazán sikeres gazdaságfejlesztési programra?

HM: Sokan furcsának fogják találni, de tény hogy az 1970-es években, a KGST munkamegosztás keretében elindult az Egységes Számítástechnikai Rendszer (ESZR), amiben Magyarországnak fontos szerep jutott a fejlesztésben. Ennek köszönhető látványos fejlődését a KFKI, a SZÁMALK, vagy a Videoton is. A program

erőteljes kormányzati támogatással zajlott, s nagyban hozzájárult akkor a magyar műszaki-technológiai fejlődéshez, aminek gazdasági eredménye is lett. Az ESZR program nélkül ma nem lehetnénk büszke a magyar számítástechnikára, a szakemberekre, s nem volna Grapfisoft, talán még PREZI sem stb. És valószínűleg az erre szakosodott multik se jöttek volna ide.

MGy: Sokan kritizálnák most önt, hogy egy szocialista érában lebonyolított programot állít példaként egy piacgazdaság elé... Most egészen mások a viszonyok.

HM: Én sem azt mondom, hogy piacgazdasági viszonyok között ezt kellene lemácsolni, de ez a példa jól jelzi, hogy milyen nagy szerepe lehet egy jó kormányprogramnak a fejlődésben. Egyébként a Silicon Valey létrejöttében is kezdetben állami pénz volt, például a számítógépeknél használt egeret állami megrendelés keretében fejlesztették.

Tanulni mindenkitől lehet, a jó eredmények körülményeit lehet elemezni, s akár egyes elemeket átvenni. De vegyünk egy másik példát: mostanában sokat beszélnek az orvosi műszergyártásról is, hogy itt milyen sok jó magyar vállalkozás van. Ez bizonyára így van – egyébként ennek is vannak előzményei, a szocializmusban a Medicor volt az a nagyvállalat, amely élenjáró technikával gyártott műszereket is, ennek tudásbázisán jött létre a rendszer-váltás után sok vállalkozás –, de erre is ráerősíthet az állam, ha úgy látja, ez is egy olyan ágazat, ahol magas a hozzáadott érték, azaz erősíti az ország versenyképességét. Egyébként, mivel idősebb vagyok, mint sokan körülöttem, az az előnyöm megvan, hogy többre emlékezem.

MGY

„Erősíteni kellene a vállalkozó szellemet, s persze, az induló tőke hiányának pótlására is kellenének stratégiák. Tragikus, hogy mennyire alacsony nálunk a vállalkozói kultúra!”

„Az érdekel bennünket, hogy a magyar vállalatok mögött milyen export, milyen külgazdasági teljesítmény áll. Lehet, hogy ez nagyon kicsi, talán még szégyellnénk is, hogy a magyar tulajdonú cégek csak ennyire képesek, ám a problémával való szembenézés mégiscsak jobb, mint az önámítás.”

IPAR 4.0: TELJES ÁTALAKULÁS VÁRHATÓ

A negyedik ipari forradalom, azaz a digitális átalakulás korát éljük, amely paradigmaváltást jelent a gyártási stratégiákban – írja a Roland Berger legújabb tanulmányában. A stratégiai tanácsadó cég azt vizsgálta, ez a paradigmaváltás mekkora megtérülést jelent majd az egyes iparágak és országok tekintetében. A tanulmány szerint Nyugat-Európában 2035-re 28%-os lekötött tőke megtérülést (ROCE-t) kellene elérni. Jelenleg Németország tudta egyedül ezt a számot növelni 2000 és 2014 között 12%-ról 30%-ra.

IPAR 4.0 NEMZETI TECHNOLOGIAI PLATFORM

Közel negyvenen írták alá az Ipar 4.0 Nemzeti Technológiai Platform alapító okiratát az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetében, köztük számos magyarországi telephellyel rendelkező vállalkozás, oktatási intézmény, kutatóintézet, valamint ágazati szakmai szervezet.

Az ipari vállalatoknak fel kell készülni azokra a változásokra, amelyeket a digitális átállás, azaz az Ipar 4.0 hoz magával. A negyedik ipari forradalom jóval több egy technológiai kérdésnél, ez paradigmaváltást jelent majd az ipari vállalatok gyártási stratégiájában. A változás nemcsak az egyes cégek stratégiáját fogja érinteni, de hatással lesz a nemzetek gazdasági és foglalkoztatási politikájára is.

A Roland Berger „Az Ipar 4.0: számszerűsített átalakulás – Hogyan változtatja meg a negyedik ipari forradalom a gazdasági, társadalmi, és ipari modelleket” című tanulmánya megmutatja, hogy a digitális átállás következtében hogyan nő a profitabilitás és a lekötött tőke megtérülése, s ennek milyen hatása lesz a vállalatokra, a nemzetekre, és a foglalkoztatásra nézve. A tanulmány szerint a negyedik ipari forradalom legfontosabb hatásai a következők lehetnek:

- virtuális gyárak,
- automatizált folyamatok,
- okos gépek,
- kiszámítható fenntarthatóság,
- cyber termelési rendszer.

„Az Ipar4.0-t nem szabad összekeverni az automatizálással. Bár az utóbbi a termelést is hatékonyabbá teszi, azt csak úgy lehet elérni, ha hatalmas tőkét fektetünk bele” – mondta el Schannen Frigyes, a Roland Berger magyarországi ügyvezetője. „A negyedik ipari forradalom a hatékony tőkefelhasználást teszi lehetővé.”

A negyedik ipari forradalom vállalatok működésére gyakorolt hatásai az alábbiak lehetnek:

- 25%-os ROCE (lekötött tőkemegtérülés) növekedés,
- közel 7%-os profitabilitásnövekedés,
- 25%-os növekedés az üzemihasználat hatékonyságában,
- eszközök megtérülésének a növekedése,
- a géppark 30%-os csökkenése,
- a munkavállalók számának 45%-os csökkenése.

A Roland Berger szakértői az autóiipari beszállítók példáját vették alapul, miszerint, ha az Ipari forradalom 4.0 szerint alakítanák át a gyártási berendezésüket, az 25-40% közötti ROCE javulást jelentene a

számukra. Az átalakulás a gépek produktívitasán 65-90%-ot tudna javítani.

EGYEDÜL NÉMETORSZÁG TUDTA NÖVELNI A LEKÖTÖTT TŐKE MEGTÉRÜLÉST

Annak érdekében, hogy ezek a hatások gazdaságilag elviselhetőek legyenek, számos ország politikai intézkedéseket vezetett be annak érdekében, hogy a digitális átállásban segítse a nemzeti vállalatokat.

Németország:

Az ipari forradalom 4.0 a gyártás digitalizációját helyezi a politikai napirend középpontjába. Helyességét bizonyítja, hogy Németország az egyetlen ország a világon, amely az elmúlt 15 évben fejlődést tudott mutatni a ROCE mutatóban, az ipari forradalom 4.0 népszerűsítésének köszönhetően többek között. Ott a ROCE 2000-es 12%-ról 2014-re 30%-ra növekedett.

Franciaország:

A francia ipari cégek évek óta az elöregedő gépektől, a munkahelyek megszűnésétől, és a csökkenő profitabilitástól szenvednek. A 40 milliárd euró nagyságú helytelen befektetések hatására a nemzeti ROCE 2014-re 8%-ra esett vissza (a 2000-es 20%-ról). A gyártás digitalizációja lehetővé tudná tenni a francia ipari szektor számára, hogy visszatérjen a növekedés útjára, és visszavigye a gyártás folyamatait arra a szintre, ahol korábban állt. Ezáltal újabb munkalehetőséget tudna teremteni, és az ipari vállalatok újra vonzó munkahelyek lennének.

USA:

Az USA-ban a vállalatok már évekkal ezelőtt átállították gyártó berendezéseiket, mely folyamatnak köszönhetően több mint ötmillió új munkahelyet generáltak 2000 és 2014 között. Annak ellenére, hogy a befektetések mértéke megduplázódott és a nagyobb automatizálásnak köszönhetően 54%-kal nőtt a nyereség, a ROCE mutató ugyanebben az időszakban nem növekedett, mert az ipar szereplői nem tudtak javítani gépparkjuk hatékonyságán. A jelenlegi kormány különböző rendeleteket hoz annak érdekében, hogy

megfordítsa ezt a tendenciát és növelje a versenyképességet.

Japán:

A japán ipar 80%-os profitvesztést és több millió munkahely megszűnését könyvelhette el 2010 és 2014 között. Az erős yen, amely lehúzta az exporttermelést, súlyosbította az ország gyengülő iparosítottóságát. A japán kormány most a németek példáját követve az ipari forradalom 4.0-ra fókuszál annak érdekében, hogy új lökést adjon az iparnak és új munkalehetőségeket teremtsen az országban.

Kína:

Kínának paradigmaváltásra van szüksége ahhoz, hogy globális viszonylatban versenyképes tudjon maradni. Az olcsó termékek iránti csökkenő kereslet, az emelkedő bérek és az energiaárak olyan szcenáriót vetítenek a kínai ipari vállalatok elé, amelyet a jelenlegi struktúrában nem élnének túl. Ezért a kormány kiadta az Intelligens Gyártás 2025 rendeletet, amivel meg akarja fordítani a jelenlegi helyzetet, azt kívánva elérni, hogy Kína a minőségi termékekről legyen ismert.

420 MILLIÁRD EURÓ POTENCIÁLIS HOZZÁADOTT ÉRTÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Annak ellenére, hogy nő a gyárak hatékonysága, fennáll a munkahelyek csökkenésének veszélye, különösen a kevesebb képzettséget igénylő munkakörök esetében. A Roland Berger szakértői lemodellezték az ipari forradalom 4.0 következtében várható változásokat, feltételezve, hogy az ipari vállalatok fele teljes mértékben digitális gyártásra áll át. A munkaerőpiacot érintő változások a következők lehetnek:

- a kiszervezett szolgáltatások mértéke nő,
- növekedni fog az iparági produktivitás,
- és növekedni fog az iparági szektor versenyképessége.

„Az eredmények azt mutatják, hogy igaz, hogy megszűnnek munkakörök, de a fejlett gyártási technológia újabb szerepeket, feladatokat és munkaköröket teremt. Az ipari forradalom 4.0-nak köszönhetően

LEPSÉNYI ISTVÁN ÁLLAMTITKÁR A NEMZETI TECHNOLÓGIAI PLATFORM MEGALAKULÁSÁRÓL

„Egy új technológiai korszakváltás időszakát éljük, amelyben az internetgazdaság alapjaiban alakítja át a gyártási rendszereket. E folyamat a fizikai és a digitális világ közötti hidak előrehaladott és ütemes kiépítését, különleges innovációs alkalmazkodást, minden korábbinál gyorsabb válaszokat, bátor innovációs lépéseket kíván a gazdaság minden szereplőjétől, különös tekintettel az Irinyi-terv kiemelt ágazataiban érintett meghatározó vállalatoktól, az innovációs rendszer intézményeitől valamint a kormányzati gazdaságpolitikától.”

akár 10 millió új munkahely is létrejöhet Nyugat-Európában, ami egészében pozitív egyensúlyt teremtene – mondta Schannen Frigyes.

Az okos megoldások, a digitálisan összekapcsolt rendszerek, és a működési láncok kevesebb tőkét halmoznak fel, amely a ROCE növekedéséhez vezet. „Az ipari forradalom 4.0-nak köszönhetően Nyugat-Európában a jelenlegi 18%-ról 28%-ra prognosztizáljuk a lekötött tőke megtérülést 2035-re – mondta Schannen. – Ez 420 milliárd euró hozzáadott értéket jelenthet.”

AKÁR HÉTMILLIÓ ÚJ MUNKAHELY A SZOLGÁLTATÓ SZÉKTORBAN

A termelési folyamatok és munkamódszerek nagyon is különbözőek lesznek a

jövőben, amelynek következtében megváltoznak az üzleti modellek és számos munkakör is. Új munkakörök születnek, elsősorban az IT- és szolgáltató szektorokban, melyek betöltéséhez magasabban képzett munkaerőre lesz szükség. „A sharing economy felé mutató trendek sok új szolgáltató megjelenését hozzák, elsősorban az oktatás, az egészségügy és a mobilitás területén” – magyarázta Schannen Frigyes. A Roland Berger szerint körülbelül hétmillió új munkahely teremődik a munkaerő piacon a szolgáltató és IT-szektorokban.

„A digitális átalakulás már elkezdődött és jelenleg is zajlik. Ha nem akarunk lemaradni, akkor a termelővállalatoknak fel kell készülniük a változásokra, amit az ipar4.0 hoz magával és el kell kezdeniük dolgozni digitális stratégiájuk megvalósításán” – mondta Schannen Frigyes.

30. jubileumát ünnepelte a **Joint Venture Szövetség** a Gellért Fürdőben

Méltó körülmények között, Budapest egyik legszínesebb múltra visszatekintő fürdőjében ünnepelte 30. jubileumi évét Magyarország egyik legrégebbi üzleti szervezete, a Joint Venture Szövetség (JVSZ), az MGYOSZ egyik tagszervezete. Az eseményen ünnepi köszöntőt mondott Varga Mihály Nemzetgazdasági miniszter, a JVSZ társelnöke is.

Habár a szövetséget életre hívó vegyesvállalatok intézménye már évtizedek óta a múlté, a JVSZ sikeresen alkalmazkodott a megváltozott környezet kihívásaihoz, s napjainkra Magyarország egyik legrelevánsabb üzleti szövetségévé, érdekképviseleti és érdekvégyesítő szervezetévé, a mindenkorai gazdaságpolitikai döntéshozás fontos tanácsadói és véleményezési partnerévé vált.

„Folytonosság, a hagyományok őrzése és a folyamatos megújulás” – fogalmazta meg a szövetség sikerének titkát Tálos Péter, a JVSZ jelenlegi elnöke. Mint elmondta, az egykor a vegyesvállalatok működtetésének hétköznapi, mégis meglehetősen sajátos problémái megoldásával foglalkozó klub kulcsfontosságú pillanata volt, mikor a tulajdonosi szerkezet indifferenssé válásával a JVSZ minden Magyar-

országon tevékenykedő vállalat előtt megnyitotta a kapuit. „Ennek eredményeképpen mára büszkén mondhatom, hogy tagjaink között egyaránt található egészen kicsi vállalkozások és hatalmas vállalatok tisztán külföldi, vagy teljesen magyar tulajdonosi háttérrel a magyar gazdaság szinte minden szegmenséből. Rajtuk keresztül a szövetség gyakorlatilag minden Magyarországon vállalkozó, itt befektető érdekeit képviseli.” Hozzátette, elődei tudatos építkezésének, a tagi érdekképviselőt egyre hatékonyabbá tételének következtében a JVSZ valóban üzleti szövetséggé vált. A harminc éves jubileumi évnél nem is kínálkozhatna jobb alkalom arra, hogy a folyamatos megújulás jegyében a szervezet – reagálva az aktuális gazdasági környezet legaktuálisabb kihívásaira – sokadszorra is újradefiniálja magát. Ezt leglátványosabban a megújult arculat tükrözi, ám ami fontosabb, a célkitűzés is alkalmazkodott a hazai gazdaság előtt álló egyik legnagyobb kihíváshoz. „Úgy látjuk, hogy a jelenlegi helyzetben csak akkor tudunk dinamikusabban fejlődni, ha emellett a gazdaságunk szereplői közt egyre többen lesznek olyanok, akik »előkelőbb« helyet foglalnak el az értékláncban, saját maguk által fejlesztett, kitalált termékeket-szolgáltatásokat a saját márkanevük alatt forgalmazva, sikerre víve: egy innovációs fordulat, az innováció kultúrájának elterjedése a magyar vállalkozásokban talán a legfontosabb cél ma, így mindent megteszünk, hogy ehhez hozzájáruljunk.”

„Harminc év nagyon hosszú idő, ami alatt nagyon sok minden történt Magyarországon, sok minden tűnt fel és tűnt el: a JVSZ – köszönhetően tagjaink bizalmának – ma is erős közösség és hatékony szervezet. Biztos vagyok benne, hogy ha megőrizzük értékeinket és ápoljuk a közösséget, harminc év múlva még erősebb és még sikeresebb szövetség fogja ünnepelni az akkor soron következő évfordulót” – zárta ünnepi köszöntőjét a JVSZ elnöke.

Ezt követően Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter köszöntötte a vendégeket. Mint mondta, a JVSZ mindenkor megbízható partnere volt a kormánynak, ami a rengeteg közös munkán, és közös eredményen is meglátszik. 30 év alatt sokat változott a világ, a szövetség azonban állandó pontja volt a hazai gazdasági élet-

nek, s bár sokat változott, a közös munka, a folyamatos párbeszéd megmaradt. „Ez nemcsak abban manifesztálódik, hogy ma este itt tudunk békében, barátságban együtt ünnepelni, hanem az ország eredményeiben is megmutatkozik” – mondta Varga Mihály. A nemzetgazdasági miniszter szerint rögzös út vezetett idáig, az idő előre haladtával azonban egyre többen ismerik el az eredményeinket, és a 2010-ben még a 10 legkockázatosabb ország közé sorolt Magyarország mára olyan makrogazdasági pályára került, ami egyre vonzóbb befektetési célponttá teszi.

„Persze minden mindig változik. Ahogy Paul Romer, Nobel-díjra jelölt amerikai közgazdász mondta, gazdasági növekedés akkor következik be, amikor az emberek fogják az erőforrásokat, és úgy rendezik át őket, hogy még értékesebbek legyenek... Az emberi történelem azonban azt mutatja, hogy a gazdasági növekedést a jobb receptek idézik elő, nemcsak az, ha egyre többen főzünk” – idézte a nemzetgazdasági miniszter arról szólva, hogy a magyar gazdaság újabb paradigmaváltás előtt áll. Az eddigi munkahelyteremtésre való fókusz fel kell váltsa a megfelelő szakképzéssel rendelkező munkavállalók képzése, a termelékenység hozzáadott értéken keresztül történő növelése. A képzési rendszer átalakításával párhuzamosan ugyancsak kulcsfontosságú terület a munkáltatói terhek csökkentése, ami közvetve a bérek emelkedésében is jelentkezik, így hozzájárul a hazai vállalkozások munkaerő megtartó képességének növeléséhez is. „A következő időszak gazdaságpolitikája annak a lehetőségét hivatott megteremteni, hogy végre karnyújtásnyi közelségbe kerüljünk a rendszerváltás ígéretéhez, és olyan életszínvonalat mondhatunk magunkénak, mint a tőlünk nyugatabbra élők. Óriási munka áll előttünk, mely során számíthatunk a JVSZ-re, és biztosan kijelenthetem, a JVSZ is számíthat ránk. Ahogy Széchenyi mondta: bárkié is a dicsőség, a hazáé a haszon. Hiszem, hogy meg fogunk tudni birkózni az előttünk álló feladattal” – zárta köszöntőjét Varga Mihály.

A JOINT VENTURE SZÖVETSÉG

A Joint Venture Szövetség (JVSZ) Magyarország egyik legrégebbi, hazai és külföldi vállalatokat tömörítő érdekvédelmi és érdekképviselői szervezete. Elsődleges célja, hogy a mindenkori gazdaságpolitikai párbeszédben való tevékeny részvétel által hozzájáruljon a kedvezőbb, befogadóbb befektetési környezet kialakulásához. A szövetség 14 szakbizottsága révén rendszeresen fejti ki álláspontját, tesz javaslatokat, véleményez jogszabálytervezeteket a legkülönbözőbb szakmai témákban. Döntéshozói megkeresések által és aktív kezdeményezőként egyaránt arra törekszik, hogy megszerzett tapasztalatait sikeresen át tudja adni, megcélözva a gazdaság minél előnyösebb jogszabályi és adminisztrációs környezetének megteremtését. A szövetségnek valamennyi Magyarországon bejegyzett vállalat tagja lehet, a szervezet elnöki tisztjét 2015 óta Tólos Péter, a PCE Paragon Solutions Kft. ügyvezetője tölti be.

ÁTLÁTHATÓSÁG: VALAMENNYI UNIÓS INTÉZMÉNYRE KÖTELEZŐ LENNE

Az Európai Bizottság mindhárom uniós intézményre – az Európai Parlamentre, a Tanácsra és a Bizottságra – alkalmazandó kötelező átláthatósági nyilvántartásra tett javaslatot szeptember végén.

A BIZALOM ALAPJA

"Az uniós intézményeknek közösen kell azon dolgozniuk, hogy visszanyerjék polgáraink bizalmát. Nyitottabban kell végeznünk valamennyi tevékenységünket. A Parlamentre, a Tanácsra és a Bizottságra kiterjedő kötelező átláthatósági nyilvántartásra irányuló javaslatok fontos lépést jelentenek ebbe az irányba. A polgároknak jogában áll tudni, hogy kik igyekeznek befolyásolni az uniós jogalkotást. Javaslatunk egy egyszerű szabály: senki ne találkozhasson a döntéshozókkal előzetes regisztráció nélkül. A nyilvántartás révén bárki láthatja, hogy kik fejtenek ki lobbitevékenységet, kiket képviselnek és mennyit költenek" – mondta Frans Timmermans első alelnök.

Az Európai Bizottság már eddig is példát mutatott azzal, hogy az érdekképviselőknek csak az átláthatósági nyilvántartásban való nyilvános regisztrációjuk esetén engedte meg a döntéshozóival való kapcsolatfelvételt. Javaslataiban ugyanerre kéri az Európai Parlamentet és az Európai Unió Tanácsát is, kötelezővé téve a nyilvántartást minden olyan érdekképviselő számára, aki a brüsszeli szakpolitikai döntéshozatal befolyásolására törekszik.

A Bizottság olyan intézményközi megállapodásra tett javaslatot, amely a Parlamentre és a Bizottságra vonatkozó jelenlegi önkéntes átláthatósági nyilvántartásból kiindulva átfogó rendszert fog bevezetni a lobbitevékenységek átláthatóságának biztosítására. A Bizottság javaslatának köszönhetően most először lennének alkalmazandók mind a három intézményre – a Tanácsra is – ugyanazok a minimumszabályok. A javaslatok szerint az érdekképviselők csak az átláthatósági nyilvántartásban való előzetes regisztrációjuk esetén vehetnek fel a kapcsolatot a három intézmény döntéshozóival. Amióta a Bizottság ezt a szabályt 2014 novemberében az érdekképviselőkkel való saját kapcsolattartására vonatkozóan bevezette, a meglévő nyilvántartásba mintegy 4000 új bejegyzés került be.

Az új javaslat a tevékenységek és az érintett szervek körét is pontosítja, hatékonyabbá teszi a nyilvántartás magatartási

kódexének nyomon követését és lobbisták általi végrehajtását, továbbá az adatbeviteli követelmények egyszerűsítésével és a minőségellenőrzés fokozásával egyszerűsíteni és javítani fogja az adatok minőségét. E cél elérése érdekében a Bizottság javaslatot tesz a rendelkezésre álló források növelésére. Azok a nyilvántartottak, akik nem felelnek meg a magatartási kódexnek, az intézményekkel való kapcsolattartásuk ideiglenes felfüggesztésére kötelezhetők vagy a nyilvántartásból törölhetők.

ELŐZMÉNYEK

Az átláthatósági nyilvántartás javasolt módosításai a Juncker-bizottság uniós szakpolitikai döntéshozatal reformjára irányuló szélesebb kötelezettségvállalásának részét képezik. A javaslatok mai formájukat az érintettekkel folytatott intenzív megbeszélések nyomán nyerték el. A június 1-jéig tartó 12 hetes nyilvános konzultációra 1758-an küldték el válaszukat, köztük 975 uniós polgár és 783 szervezet. A válaszadók kifejtették nézeteiket a jelenlegi átláthatósági nyilvántartás működéséről, valamint javaslatokat tettek a jövőbeli rendszer kialakítására.

A Juncker-bizottság politikai iránymutatásban megfogalmazott, az átláthatóság fokozását célzó kötelezettségvállalásának megvalósítására már eddig is számos intézkedés született. A Bizottság 2014. de-

cember 1-je óta közzéteszi a biztosok, a biztosi kabinetek tagjai és a bizottsági főigazgatók érdekképviselésekkel tartott megbeszéléseire vonatkozó információkat. Alapvető szabály, hogy ilyen találkozóra csak olyan személyekkel vagy szervezetekkel kerülhet sor, akik vagy amelyek szerepelnek az átláthatósági nyilvántartásban.

A 2015 májusában előterjesztett minőségi jogalkotási programjában a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy szakpolitikai döntéshozatali eljárásában még nagyobb teret ad a nyilvános ellenőrzésnek és véleményezésnek. Új visszajelzési mechanizmusokat hozott létre, amelyek keretében az érdekeltek ütemtervek és bevezető hatásvizsgálatok útján a kezdeményezés előkészítésének első lépéseitől ismerethetik véleményüket a Bizottsággal, valamint a javaslatok Bizottság általi elfogadása után is hangot adhatnak nézeteiknek – ez utóbbiak a jogalkotási folyamat parlamenti és tanácsi szakaszába csatornázódhatnak be.

KULCSFONTOSÁGÚ ESZKÖZ

Az átláthatósági nyilvántartás a Bizottság átláthatósági kötelezettségvállalása végrehajtásának egyik kulcsfontosságú eszköze. Minden olyan tevékenységre kiterjed, amelynek célja az uniós intézmények jogalkotási és szakpolitikai végrehajtási folyamatainak befolyásolása. Az első átláthatósági nyilvántartást az Európai Parlament és a Bizottság közösen hozta létre 2011-ben, majd a 2014 áprilisában megállapított intézményközi megállapodással aktualizálta. A nyilvántartás jelenleg csak az említett két intézményre alkalmazandó, önkéntes és több mint 9800 szervezetet foglal magában. E szervezetekre nézve a magatartási kódex kötelező. A regisztráltak között közjogi tanácsadók és ügyvédi irodák, szakmai szövetségek, nem kormányzati szervezetek, vallási szervezetek és tudományos szervezetek találhatók.

Európai Bizottság

Kohéziós politika, 2007-2013: Magyarország a legfőbb haszonélvező

Az Európai Bizottság közzétette a 2007 és 2013 közötti időszakban megvalósult uniós beruházások független értékelésének eredményét, amely minden tagállam tekintetében külön jelentést tartalmaz.

A kohéziós szakpolitika valamennyi EU-tagország gazdaságának a javára vált, az EU növekedési és foglalkoztatási politikájának pilléreként közel 400 000 kkv-nak és startup vállalkozásnak biztosított finanszírozást. A 2007 és 2013 között az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a Kohéziós Alapból Magyarországnak nyújtott finanszírozás 21 milliárd eurót tett ki. A kohéziós politika keretében megvalósuló beruházások több tagállamnak is alapvető finanszírozási lehetőséget jelentettek.

A 28 tagország közül Magyarországon volt a legmagasabb a kohéziós finanszírozás aránya, mely az állami beruházási kiadások

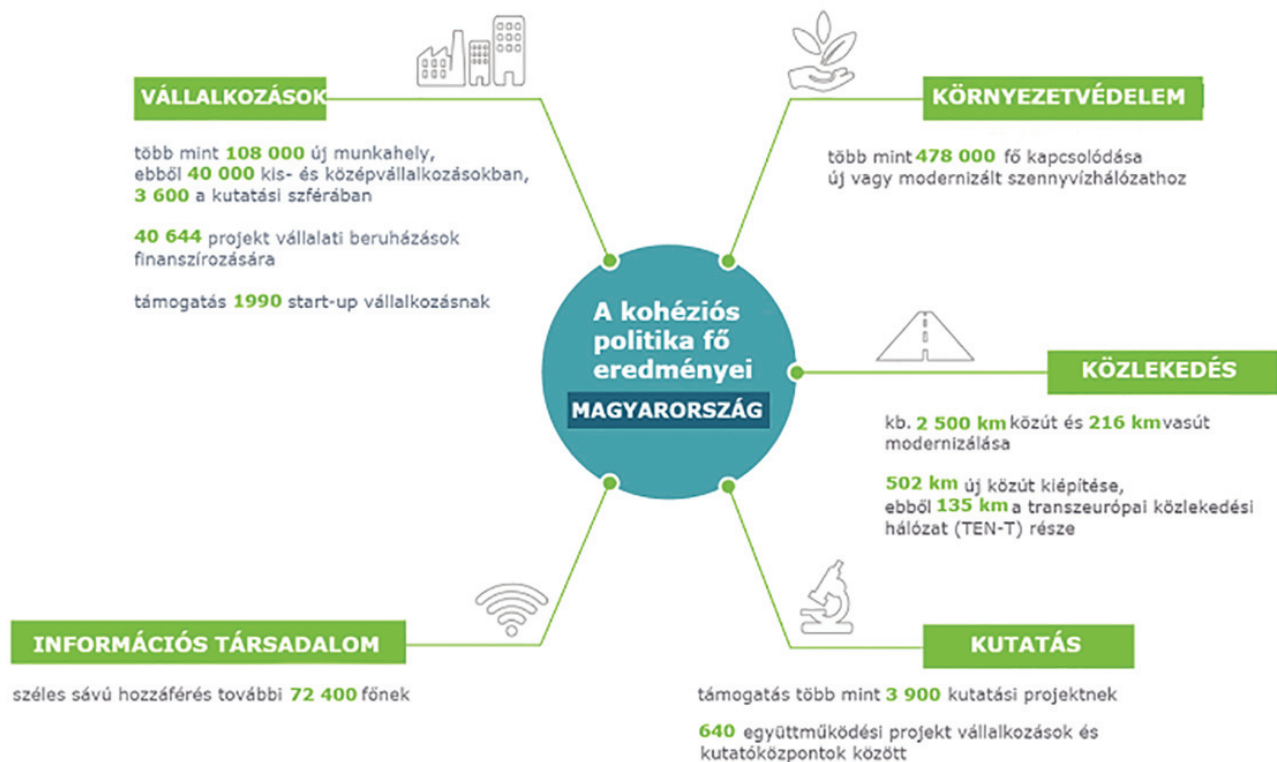
57%-át tette ki. Ebből elsősorban a közlekedés, a környezetvédelem, a kutatás és innováció, valamint a vállalkozástámogatás terén valósultak meg beruházások. Kiemelhető, hogy az uniós támogatásnak köszönhetően több mint 108 000 munkahely létesült, közel félmillió háztartás csatlakozott új vagy korszerűsített szennyvízhálózathoz, mintegy 2500 kilométer közutat és 216 kilométer vasutat korszerűsítettek, és emellett 502 kilométer új utat építettek, több mint 3900 kutatási projekt részesült támogatásban, és több mint 72 000-en jutottak újonnan széles sávú internet-hozzáféréshez. 2015 végén a magyar GDP több mint 5%-kal volt magasabb, mint ha Magyarország nem kapott volna EU-s támogatásokat.

FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK

A 2007 és 2013 közötti időszak értékeléséből az is kiderül, hogy mely területeken szorul fejlesztésre a szakpolitika:

AZ ÉRTÉKELÉS

A függetlenség biztosítása érdekében az értékelést külső értékelési szakértők végezték. Az értékelést 14 tematikus „munkacsomag” alkotja. Az értékelés során több mint 3000 kedvezményezett és az irányító hatóságok mintegy 1000 alkalmazottjával készült interjú, 530 érdekelt vett részt 10 szemináriumon, 80 szervezet válaszolt egy online konzultáció kérdéseire, és mind-egyik munkacsomagot külső szakértők vizsgálták. A 2007 és 2013 közötti kohéziós politika keretében megvalósított beruházások értéke összesen 346,5 milliárd euró.

JÓL MŰKÖDÖTT

„A számok magukért beszélnek – a kohéziós politika működik. Meggyőződésem, hogy szükségünk van erre a politikára, és arra kell törekednünk, hogy 2020 után is ilyen eredményes maradjon. Ezt az értékelést figyelembe kell vennünk, amikor azt kutatjuk, hogy miképpen fokozható e szakpolitika hatékonysága és teljesítménye a 2014 és 2020 közötti időszakban és az azt követő években – mondta Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos.

• **Eredményorientáltság és teljesítmény**

Az értékelés szerint mind a célokat, mind az eredményeket jobban szem előtt kell tartani. Ezt szolgálta már a 2014 és 2020 közötti időszak reformjában a programokénti egyedi célkitűzések bevezetése – például munkahelyteremtés, a szén-dioxid-kibocsátás csökkenése –, valamint néhány jelentős növekedési potenciállal rendelkező téma előtérbe állítása. A 2020 utáni keretek kidolgozásakor központi kérdés, hogyan lehet az egyszerűsítés és a más EU-alapokkal való fokozottabb szinergiák révén még jobban összpontosítani a teljesítményre.

• **A pénzügyi eszközök felhasználása**

A 2007 és 2013 közötti időszakban az alapokból a pénzügyi eszközök révén lehívott finanszírozás mértéke a 2000 és 2006 közötti időszak 1 milliárd eurójához képest 11,5 milliárd euróra nőtt. A pénzügyi válság nyomán kialakult hitelszűkében ezek az eszközök meghatározó szerepet játszottak a kvv-k finanszírozásában.

Az értékelés ugyanakkor kimutatta, hogy a nem elég részletesen kidolgozott jogi rendelkezések késleltették a végrehajtást, és ezt a helyzetet a végrehajtó szervek idevágó tapasztalathánya csak súlyosbította. A mostani és a jövőbeni programozási időszakokban a kohéziós politikai progra-

mok számára kihívást jelent, hogy a vállalkozásoknak nyújtott támogatáson túl szélesítsék ezeknek az eszközöknek a hatókörét és egyszerűsítsék alkalmazásuk szabályait.

• **Fenntartható városfejlesztés**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap 2007-2013-as keretének 11%-át, azaz közel 29 milliárd eurót fordítottak városfejlesztésre és szociális infrastrukturális projektekre. Az értékelés kimutatta, hogy ezen a területen az EU-beruházások hatását maximalizálni lehetett volna a városrehabilitációt és a szociális projekteket egyaránt célzó integrált stratégiák kidolgozásával, a helyi érdekelt felek és az alapok kedvezményezettjeinek aktívabb részvételével.

Olyan új urbanisztikai kihívásokkal szembesülve, mint például a migránsok integrálásának szükségessége, a Bizottság a 2014-2020-as programok végrehajtásakor arra törekszik, hogy egyre inkább bevonja a városi érdekeltet – helyi önkormányzatokat, nem kormányzati szervezeteket vagy üzleti partnereket – az EU várospolitikájának kialakításába, akár az uniós városfejlesztési menetrend keretében megvalósuló partnerségek, akár a polgármesterekkel való közvetlen párbeszéd révén.

Európai Bizottság

TERMÉSZETFOTÓSOK CSÚCSTELJESÍTMÉNYE EGY ALBUMBAN

A gyönyörű fényképekkel teli album a nemzeti parkok legszebbjeinek természeti kincseiből ad válogatást. E parkok intézménye korunk egyik legbölcsőbb alkotása.

Megőrizni a bioszféra egy-egy karakteres részét, és biztosítani a bántatlan együttélését a modern világgal – ez tümegy a humanista gondolkodás természet szeretetésén is. A biodiverzitás megőrzése az emberiség fennmaradásának egyik nélkülözhetetlen pillére.

Kitűnően jellemzi a kötetet a Corvina ajánlója: „Ez a nemzetközi hírű természetfotósok gyönyörű képeivel illusztrált album főhajtás Földünk természeti szépségei előtt, melyeket ma már öt kontinensen is nemzeti parkokkal védenek. Minden újabb oldal felér egy felfedező úttal valahová az érintetlen és vadregényes természetbe, ahol gazdag élővilággal találkozhatunk. Az Északi-sarkkör jeges alaszakai és izlandi tájaitól Florida és Brazília szubtrópusi mocsaráiig haladunk; aztán Afrikában bekukantunk a nagy rezervátumokba, ahol a növényevők hatalmas csordái kelnek minden évben hosszú vándorútra, miközben a Föld legfélelmetesebb ragadozói lesnek rájuk; Ázsiában olyan álombeli helyek várnak ránk, mint Kisázsia vagy éppen Kína kőerdei; Óceániában ellátogatunk a Nagykorallzátony lélegzetelállítóan csodálatos vidékére. Minden parkhoz csatoltunk egy-egy »névjegy« is a legfontosabb adatokkal: merre található, mekkora, mikor alapították, mikor a legjobb felkeresni.”

A fényképek jelentését természetesen a kísérőszövegek teljesítik ki, ezek együtt segítenek át-élni e csodás helyek hangulatát, megérteni azok jelentőségét. A szerzőt így mutatja be a Corvina: „1996 óta ír cikkeket utazásairól a vezető olasz újságokba, és készít ilyen témájú rádió-mű-

ELENA BIANCHI

A világ legszebb nemzeti parkjai

Corvina, 2016

sorokat is. (Az utóbbiaknál különösen fontos a szavak művészete, hiszen itt képek nem segítik a láttatást – *OP.*) Megszállottan járja a világot Kolumbia magashegyi fennsíkjaitól a perui dzsungelen és Chile forró sivatagán át a Horn-fokig, Algériától Mozambikig és Dél-Afrikáig, Mongóliától Myanmarig, Indonéziáig és Új-Zélandig, sőt Alaszka, Kanada és Izland leghidegebb vidékeitől sem riad vissza.” Bianchi tehát igazi profi e műfajban, és itt kiemelkedően jól teljesíti az ilyen leírások két alapvető követelményét: a lehető legtöbb lényeges információt közölni úgy, hogy a szöveg megmaradjon kellemesen olvashatósnak, és érzékeltetni az olvasóval a hely sajátos atmoszféráját is. Így járhatjuk be vele szó szerint keresztül-kasul a Földet, Izlandtól Dél-Afrikáig, a Bajor Erdőtől és cseh „ikertestvérétől”, a Šumava Nemzeti Parktól az ausztrál Kakadu Nemzeti Parkig és a világhírű, hőforrásokban fürdőző japán makákók Dzsingokudani Majomparkjáig.

Az ilyen összeállítás akkor igazán jó, ha egyben hatásos intésül is szolgál az őrzőkhöz. Ismét a Corvin ajánlóját idézve: „Amikor ezt az albumot lapozgatjuk, nemcsak a felvételekben gyönyörködhetünk, hanem nyomon követhetjük azt is, hogyan változott a környezetvédelem az elmúlt évtizedek folyamán a különböző országokban. Ám az is látszik, hogy a természet szépsége és gazdagsága óriási veszélyben van: sürgősen tennünk kell valamit, ha Földünket meg akarjuk menteni, hogy unokáink is láthassák ezeket a csodákat.”

Dr. Osman Péter